

DIN ČUJ./ DERES REF: BEAIVI / DATO:
18.08.2025

MIN ČUJ / VÁR REF: ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
25/5242-3 Inga Marie Nymo Riseth

Guláskuddam: Sihti gullat gáktu máhttá sáme luossaguollimkultuvrav bisodit

Sámedigge ja Dálkádak- ja birásdepartemænnta gáhttju sáme sebrudagáv
oassálastátjit guláskuddamij gáktu sáme luossaguollimkultuvrav bisodip ja joarkedip.

Duogásj

Sámedigge ja Ráddidus li sjehtadam dahkat aktisasj plánav sáme luossaguollimkultuvra
bisodime hárráj. Sivvan dasi la luossaguollim la viek binnum mañemus jagijt sihke jágán ja
nuoren, ja dat vájkkut ieme sáme luossaguollimkultuvrraj ja sihke giela ja árbbediedo doalvvomij
boahte buolvajda. Sámedigge ja Dálkádak- ja birásdepartemænnta dálla ánodi vuojojt dán
plána birra.

Gatjálvisá majda Sámedigge ja Dálkádak- ja birásdepartemænnta ánodi vásstádusájt

Plána vuodo l luossabivddo ájnas oasse sáme kultuvra luonndovuodos. Luossanálijt galggá
guoddelis láhkáj háldadit, valla oassen dán plána bargos de ájggop árvustallat makta l vejulasj
ietjá láhkáj háldadit váj sáme luossaguollimkultuvrra nanniduvvá.

Sámedigge ja Dálkádak- ja birásdepartemænnta ánodi vásstádusájt dási:

1. Majt galggap dahkat váj ieme sáme luossaguollimkultuvrav bisodip, nannip ja
joarkedip, dan vuolen:
 - a. dálusj luossaguollim, dan vuolen tekniikkalasj tjeppudagá, vuoge, dábe
ja oahppamvuoge?
 - b. árbbediehto luosa, luossaguollima ja dan iellemguovloj birra?
 - c. sámegielak terma luosa ja luossaguollima birra, aktan bájkkenamá ja
luondo ja jábij gávvidime?
 - d. luossaguollima vuojoññalasj práksisa, duola dagu gáktu ájlis sajijt la
vieledam ja adnám?

- e. bájkálasj histávrrá, diida, subttása ja juojga ma li luossaguollimij tjanáduvvam?
- f. duodje, biebbmodábe ja ietjá kultuvralasj dábe ja æládusá ma luossaguollimis báhiti?
- g. ietjá árvo, práksisa jali dábe ma li oassen birggimis sáme luossaguollinguovlojn ávdep ájgij ja dálle?

2. Mij birri dagáduvvat váj binnet luossaguollima binnoma negatijva vájkkudusájt ulmuttjij ruhtadilláj, sosiála iellemij, værmádagájda ja árromij sáme guovlojn gánná luossaguollim la læhkám árroma vuodon?

Gåktu guláskuddamij oassálasstet?

Juohkkahasj guhti sihtá, bæssá ietjas vuojnov javllat. Tjálalasj guláskuddamjavllamusá sáddiduvvi skåve baktu Sámedikke næhttabielijn. Guláskuddamájggemierre: Javllamáno 31. b. 2025.

Ienep diedo ja guláskuddamskåvev gávna dáppe: <https://sametinget.no/politikk/horinger/aktive-horinger/>

Jus i besa digitála skåvev adnet, de besa ietjat guláskuddamvástádusáv pástá baktu midjij sáddit.

Sámediggi –Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

Guláskuddamjavllamusá li almulattja almulasjvuoda lága milta ja almoduvvi sametinget.no næhttabielen.

Govlehtimmie: Sijhtebe raeriestimmieh åadtjodh guktie saemien loesegöölemekultuvrem vaarjelidh

Saemiedigkie jñh Klæjma- jñh byjresedepartemente saemien seabradahkem böörieh govlehtimmesne dæriedidh ráajvarimmiej bñjre guktie saemien loesegöölemekultuvrem vaarjelidh jñh bæetije biejjide jærhkedh.

Duekie

Saemiedigkieraerie jñh Reerenasse leah síemes ektie-soejkesjem darjodh guktie saemien loesegöölemekultuvrem vaarjelidh. Soejkesjen duekie lea loesegööleme gaaje unnebe sijdteme dovne johkine jñh jaevrine dej minngemes jaepiej, jñh daate konsekvensh åádtje barkose tradisjonelle saemien loesegöölemekultuvrine, jñh aaj guktie gñelem jñh aerpiemahtoem (ålkoeålmegi tradisjonelle mahtoeh) bæetije boelverse juhtieh. Saemiedigkie jñh Klæjma- jñh byjresedepartemente sijhtieh raeriestimmieh soejkesjen barkose åádtjodh.

Saemiedigkie j̄ih Klæjma- j̄ih byjresedepartemente sijhtieh vaestiedassh daan b̄ijre åadtjodh

Soejkesje edtja aalkoetsiehkiem utnedh loesegööleme lea vihkeles boelhke saemien kultuvren eatnemevåaroemistie. Lea daerpies loesh nænnoeslaakan stuvredh, mohte goh boelhke soejkesjen barkojne dellie aaj vierhtede mejtie reerenasse maahta vuekine sj̄iehtedidh mij saemien loesegöölemekultuvren buerebe vaarjelieh.

Saemiedigkie j̄ih Klæjma- j̄ih byjresedepartemente sæjhta raeriestimmieh daan b̄ijre åadtjodh:

1. Maam byöroe darjodh saemien loesegöölemekultuvren vaarjelidh, nænnoestidh j̄ih b̄ætije biejjide j̄ærhkedh, goh:
 - a. Tradisjovnelle barkoe loesegöölemistie, goh teknikke maahtaldahkh, barkoevuekieh, tradisjovnh, vuekieh j̄ih learoevuekieh?
 - b. aerpiemaahtoeh/tradisjovnelle maahtoeh loesen, loesegöölemen j̄ih loesen veasoej b̄ijre?
 - c. saemienḡieleldh termh loesen j̄ih loesegöölemen b̄ijre, j̄ih aaj sijjienommh j̄ih buerkiestimmieh eatnamistie j̄ih jaepieboelhkijsste?
 - d. loesegöölemen voejkenes barkoevuekieh, goh aejlies sijjide seahkaridh j̄ih provhkedh?
 - e. voenges histovrije, vaajesh, njaalmeldh soptsestimmievuekieh j̄ih vuelieh loesegööleminie?
 - f. duedtieh, beapmoetradisjovnh j̄ih jeatjah kulturelle barkoevuekieh j̄ih j̄ieliemassh loesegöölemistie?

jeatjah aarvoeh, barkoevuekieh jallh tradisjovnh guktie b̄ierkenidh dajvine saemien loesegööleminie dejpeli j̄ih dælie?

2. maam byöroe darjodh guktie dejtje negatijve konsekvenside unniedidh, goh guktie loesegöölemen unniedimmie almetji ekonomijem, sosijaale jieledem j̄ih nehteviermiem dæjpa, j̄ih aaj guktie dæjpa jis almetjh sijhtieh saemien dajvesne årrodh, gusnie loesegööleme årromen vâaromem orreme?

Guktie govlehtimmesne dâeriedidh?

Gaajhkesh mah sijhtieh maehtieh dej mielh jiehtedh. Seedth tjaaleldh govlehtimmiem̄ielem goeren tj̄irrh saemiedigkien nehtesæjrosne. Govlehtimmien mierie: goeven 31. biejjien 2025

Daesnie vielie b̄ievnesh j̄ih govlehtimmiegoere: <https://sametinget.no/politikk/horinger/aktive-horinger/>

Jis datne ih maehtieh digitaale goerem provhkedh, dellie datne aaj maahtah dov govlehtimmievaestiedassem påastesne seedtedh.

Sámediggi –Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

Govlehtimmiem̄ielh leah byjjes byjjeslaaken mietie j̄ih mijjieh dejtje b̄iejebe sametinget.no.

Høring: Ønsker innspill til bevaring av samisk laksefiskekultur

Sametinget og Klima- og miljødepartementet inviterer det samiske samfunnet til å delta i høring om tiltak for å bevare og videreføre samisk laksefiskekultur.

Bakgrunn

Sametingsrådet og Regjeringen er enige om å utarbeide en felles plan for bevaring av samisk laksefiskekultur. Bakgrunnen for planen er at laksefiske de siste årene har blitt kraftig redusert både i elv og i sjø, og dette får konsekvenser for utøvelsen av tradisjonell samisk laksefiskekultur og overføring av både språk og árbediehtu (urfolks tradisjonelle kunnskap) til neste generasjon. Sametinget og Klima- og miljødepartementet ønsker nå innspill i arbeidet med planen.

Spørsmål Sametinget og Klima- og miljødepartementet vil ha svar på

Planen vil ta utgangspunkt i laksefiske som en viktig del av naturgrunnlaget for samisk kultur. Behovet for en bærekraftig forvaltning av laksebestandene ligger fast, men som del av arbeidet med planen vil det vurderes om forvaltningen kan innrettes på måter som bedre ivaretar samisk laksefiskekultur.

Sametinget og Klima- og miljødepartementet vil gjerne ha innspill på:

1. Hva som bør gjøres for å bevare, styrke og videreføre samisk laksefiskekultur, herunder:
 - a. tradisjonell utøvelse av laksefiske, herunder tekniske ferdigheter, fremgangsmåter, tradisjoner, skikker og læremetoder?
 - b. árbediehtu/tradisjonell kunnskap om laks, laksefiske og laksens leveområder?
 - c. samiskspråklige termer om laks og laksefiske, inklusive stedsnavn og beskrivelser av natur og årstider?
 - d. åndelige praksiser knyttet til laksefiske, eksempelvis respekt for og bruk av hellige steder?
 - e. lokal historie, sagn, muntlig fortellertradisjon og joik knyttet til laksefiske?
 - f. duodji, mattradisjoner og andre kulturelle praksiser og næringer som springer ut av laksefiske?
 - g. andre verdier, praksiser eller tradisjoner som del av birgen og birgejummi i områder med samisk laksefiske før og nå?
3. Hva som bør gjøres for å bøte på de negative konsekvensene som nedgangen i laksefiske har for folks økonomiske situasjon, sosiale liv, nettverk og bolyst i samiske områder hvor laksefiske har vært grunnlag for bosetning?

Hvordan delta i høringen?

Alle som ønsker det kan uttale seg. Skriftlig høringsuttalelse sendes gjennom skjema på sametingets nettside. Høringsfrist: 31. desember 2025

Mer informasjon og høringsskjema finnes her: <https://sametinget.no/politikk/horinger/aktive-horinger/>

Dersom du er forhindret fra å bruke det digitale skjemaet, kan du også sende oss ditt høringssvar via post.

Sámediggi –Sametinget

Postboks 3

9735 Kárášjohka/Karasjok

Høringsuttaelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert på sametinget.no.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga.